

NATIONAL SECURITY OF INDIA-I

Time Allowed : Three Hours]

Note :- Attempt *one* question each from Sections A, B, C and D carrying 15 marks each. Section E is compulsory consisting of 10 short answer type questions carrying 2 marks each. **[Maximum Marks : 100**

Section-A

- I. How science and technology and military preparedness help a country to be more secure ? Discuss. (15)
II. Write an essay on the concept and scope of National Security.

Section-B

- III. What are the four main entries to the Indian ocean ? What makes it strategically very important ?
IV. Discuss the level of India's Nuclear capability. (15)

Section-C

- V. Discuss the internal threats to India's security with particular reference to Terrorism in J&K. (15)
VI. Define Civil Defence. Discuss its objectives and role. (15)
-

- VII. Discuss the various methods of Economic Mobilisation during war.
VIII. Discuss planning and production during War and Peace.

Section-D

(15)
(15)

- IX. Write short answers :

Section-E

- What are the economic factors in National Security ?
- Why Siachin is important ?
- What was Panch Sheel ?
- Name any four Nuclear power reactors in India.
- What is the role of the Indian Navy ?
- What is the strategic importance of Diego Garcia ?
- What is Civil Defence ?
- Name five major ports of India.
- Name any two terrorist groups active in J&K.
- Write down five lines on boundary dispute between India and Pakistan.

(10×2=20)

Punjabi Version

ਨੋਟ : ਭਾਗ A, B, C ਅਤੇ D ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 15 ਅੰਕ ਹਨ। ਭਾਗ E ਸਾਰਾ ਕਰੋ। ਇਸ ਵਿੱਚ 10 ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 2-2 ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਹਨ।

ਭਾਗ-A

- ਕਿਸੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਵਿਚ ਤਕਨੀਕ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਫੌਜੀ ਤਿਆਰੀ ਕਿਵੇਂ ਮੱਦਦ ਕਰਦੇ ਹਨ ? ਚਰਚਾ ਕਰੋ। (15)
- ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ ਤੇ ਇੱਕ ਲੇਖ ਲਿਖੋ। (15)

ਭਾਗ-B

- ਹਿੰਦ ਮਹਾਸਾਗਰ ਨੂੰ ਕਿਹੜੇ ਚਾਰ ਪ੍ਰਵੇਸ਼-ਦੁਆਰ ਹਨ ? ਇਹ ਭੂ-ਯੁੱਧਕਲਾ ਤੋਂ ਕਿਵੇਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹਨ ? (15)
- ਭਾਰਤ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਸਮਰਥਾ ਕਿਸ ਪੱਧਰ ਦੀ ਹੈ ? ਚਰਚਾ ਕਰੋ। (15)

ਭਾਗ-C

- ਭਾਰਤ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਤੋਂ ਖਤਰਿਆਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿਚ ਅੱਤਵਾਦ ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। (15)
- ਸ਼ਹਿਰੀ ਬਚਾਉ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਉ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਜਾਂ ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। (15)

ਭਾਗ-D

- ਜੰਗ ਦੇ ਲਈ ਆਰਥਿਕ ਲਾਮਬੰਦੀ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰੀਕਿਆਂ ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। (15)
- ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਜੰਗ ਸਮੇਂ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ ਉਤਪਾਦਨ ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। (15)

ਭਾਗ-E

- IX. ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਦਿਓ :

- ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਿਚ ਆਰਥਿਕ ਪੱਖ ਕਿਹੜੇ ਹਨ ?
- ਸਿਆਚਿਨ ਕਿਉਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ ?
- ਪੰਚਸ਼ੀਲ ਕੀ ਸੀ ?
- ਭਾਰਤ ਦੇ ਕੋਈ ਪੰਜ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਊਰਜਾ ਰਿਐਕਟਰਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ।
- ਭਾਰਤੀ ਨੇਵੀ ਦੇ ਕੀ ਕੰਮ ਹਨ ?
- ਡੀਗੋ ਗਾਰਸੀਆ ਦੀ ਭੂ-ਯੁੱਧਕਲਾ ਤੋਂ ਕੀ ਮਹੱਤਤਾ ਹੈ ?
- ਸ਼ਹਿਰੀ ਬਚਾਉ ਕੀ ਹੈ ?
- ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਕੋਈ ਪੰਜ ਬੰਦਰਗਾਹਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਦੱਸੋ।
- ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਕੋਈ ਦੋ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਦੱਸੋ।
- ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਸਰਹੱਦੀ ਝਗੜੇ ਤੇ ਕੋਈ ਪੰਜ ਲਾਈਨਾਂ ਲਿਖੋ।

(10×2=20)